

Mariborski

Večernik

Leto III. (X.), štev. 148

Maribor, četrtek 4. julija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljeni na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Madžarsko-češkoslovaški spor

ENERGIČEN PROTEST ČEŠKOSLOVAŠKEGA POSLANIKA V BUDIMPEŠTI RADI ARETACIJE URADNIKA PEČHE — PRIČAKUJE SE ŠE POOSTRITEV SPORA MED OBEMA DRŽAVAMA.

BUDIMPEŠTA, 4. julija. O včerajšnji intervenciji češkoslovaškega poslanika pri zunanjem ministru Walku radi aretacije češkoslovaškega železniškega uradnika Peche, je bilo danes objavljeno sledeče uradno poročilo:

»Češkoslovaški poslanik je prišel včeraj k zunanjemu ministru Walku in je ob istočasni zahtevi po pojasnilu o aretaciji železniškega uradnika Peche najostreje protestiral proti načinu, kakor je bila izvršena aretacija. Poslanik je pri tej priliki direktno vprašal, ali ni morda aretacija Peche samo represalija madžarske vlade radi aretacij madžarskih državljanov na Češkoslovaškem. Zunanji minister Walko je odgovoril, da gre v tem slučaju samo za aretacijo voljuna, ki je bil zasačen pri vohunstvu. Peche je bil aretiran samo radi tega, sicer pa je sam priznal, da je bil na Madžarskem v zvezi z osebami, ki so mu dobavljale pojasnila o madžarski armadni organizaciji.

Madžarsko časopisje je radi najnovejšega češkoslovaško-madžarskega konflikta v ostalem precej razvratirano in se

omejuje zgolj na obliavo uradnih pojasnil. Le liberalni »Pesti Hirlap« objavlja daljši komentar in naglaš izrecno, da pričakuje Madžarska nadaljnji razvoj slučaja Hidas-Nemeti čisto mirno. Madžarska bo energično zastopala svoje stališče v tem vprašanju in se zato že danes lahko mirne duše pričakuje, da bo tudi ta slučaj končal tako, kakor zadnja demarša Male antan'e v Budimpešti, namreč, da bo udarec padel nazaj na Češkoslovaško.

BUDIMPEŠTA, 4. julija. V tukajšnjih merodajnih krogih prevladuje mnenje, da češkoslovaška vlada v aferi aretiranega železniškega uradnika Peche nima prav. Peche da je bil aretiran po daljšem opazovanju njegovega delovanja, ko je bila že ugotovljena njegova krivda. Madžarska vlada v nobenem slučaju ne namerava pustiti in bo na češkoslovaško ustaviteljev prometa na progi Hidas-Nemeti v skrajnem slučaju odgovorila s popolno ustavitvijo železniških zvez s Češkoslovaško.

V pričakovanju amnestije

POLITIČNI DELIKTI, IZVRŠENI PO 6. JANUARJU 1929, BODO IZVZETI OD AMNESTIJE, KI BO PREDLOŽENA KRALJU.

BEOGRAD, 4. julija. Ministrstvo pravde pripravlja z mrzlično naglico amnestijski predlog, ki ga bo podpisal kralj povodom rojstva tretjega princa. Kolikor je bilo mogoče doslej zvedeti, se amne-

stija na politične delikte, izvršene po 6. januarja 1929, ne bo nanašala. Isto velja samoobsebi razumljivo tudi za osebe, ki so bile obsolene od državnega sodišča za zaščito države.

Nova člana vrhovnega zakonodajnega sveta

BEOGRAD, 4. julija. Ministrski predsednik general Ž i v k o v i ć je imenoval državnega svetnika v pokoju J o k o N e s t o r o v i ć a in vseučiliškega profesorja dr. G o i m i r a K r e k a v Ljubljani za člane vrhovnega zakonodajnega sveta.

Zaroka princezinje Ileanne

BUKAREŠT, 4. julija. V dvornih krogih se zagotavlja, da je v kratkem pričakovati zaroke najmlajše rumunske princezinje Ileanne s princem iz neke bivše vladarske hiše v Nemčiji. V ta namen bo odpotovala rumunska kraljica-vdova, ki se mudi sedaj s princezino Ileano na Bledu, te dni v Solnograd, nakar se bo zopet vrnila na Bled.

Polet »Grofa Zeppelina« okrog sveta

BERLIN, 4. julija. Dr. Eckener, ki je prispel semkaj, da pripravi vse potrebno za polet »Grofa Zeppelina« okrog sveta, je izjavil novinarjem, da se bo ta polet izvršil sredi meseca septembra, vendar

nadaljnega komentarja, samo kot dokument fašistovske megalomanije in mentalitete, ki je še vedno usmerjena v vojne avanture.

pa dan odhoda še ni določen. Program za polet sam pa je že sestavljen. »Grof Zeppelin« bo plul preko Rusije in Sibirije in pristal v Tokiju, kamor je že odposlan inženjer, da pripravi vse potrebno. Iz Tokija bo plul zrakoplov v Kalifornijo in bo končno pristal v Lakehurstu, odkoder se bo zopet vrnil v Friedrichshafen.

Letalska nesreča v Skoplju

SKOPLJE, 4. julija. Včeraj popoldne je padlo vojaško izvidniško letalo št. 19, tipa Breguet, iz višine 1000 m radi napake v motorju, na tla. Letalo se je popolnoma razbilo. Oba pilota, narednika Veljkovića in podnoročnika Radmilova so potegnili težko ranjena izpod razvalin.

V motornem čolnu čez Atlantsko morje

CLEVELAND, 4. julija. Nemški državljani Jon Leppich je odplul s 4 udeleženci v majhnem motornem čolnu, ki ga je sam konstruiral, v smeri proti Hamburgu čez Atlantsko morje. Čoln ima s seboj 500 galonov bencina in za tri mesece živil.

Izbruh vulkana na Hebridih

LONDON, 4. julija. Veliki vulkan na otoku Ambrym (Novi Hebridi) je stopil zopet v akcijo. Prebivalstvo je zapustilo otok in zbežalo na sosednje oto-

ke. Pri zadnjem velikem izbruhu vulkana l. 1914. je bila porušena polovica otoka.

SYDNEY, 4. julija. Po semkaj dospelih vesteh je izbruhnil vulkan na otoku Ambrym že 28. junija zvečer. Misijonske naselbine adventistov in presbiterijancev so popolnoma uničene, vendar katastrofa ni zahtevala človeških žrtv. Bati se je, da je postala žrtev potresa tudi med tema dvema postajama ležeča katoliška misijonska naselbina s cerkvijo.

Start Chicago — Berlin

NEWYORK, 4. julija. Včeraj zjutraj je letalo »Untin Bowler« odletelo iz Chicago in namerava danes startati za polet v Berlin. Proga je dolga 10.000 km. V letalu sta pilota Parker Cramer in Bob Gast, ter urednik »Chicago Tribune« Robert Bood. Letalo ima vrh tega s seboj poštne vreče za Evropo. Pilota imata za geslo »Berlin ali smrt!«

Komitaški napad ob meji

CARIBROD, 4. julija. Dva oborožena bolgarska komitaša sta danes ob 2. ponoči napadla jugoslovansko obmejno stražo med Brezovicom in Mozzgom. Napadalca sta otvorila ogenj, na kate-rega pa je naša straža krenko odgovorila, nakar sta takoj izginila.

Usmrtilcev 23 banditov v Mehiki

MEHIKO, 4. julija. Vladne čete so ujele včeraj pri Guadalajari 23 možbroječo tolpo, ki je prihajala v Atonilco el Alto ter postrelila tamkaj 7 mestnih prebivalcev. Vladne čete so pobile vso tolpo in obesile vseh 23 trupel na brzojavne droge.

Tigrov beg iz cirkusa

V Nürnbergu na Bavarskem je v ponedeljek zjutraj ušel iz cirkusa Sarasanija krasen tiger. Krenil je najprej proti kanalu Mena—Donava in šel pri tem za neko damo, ki ni niti slutila, kdo ji sledi. Ko so jo pasanti na to opozorili, se je tako prestrašila, da je padla nezavestna na tla. Prestrašen vsled počestnega hrupa je skočil potem tiger skozi okno v neko hišo, katere lastnica se je takoj skrla v omaro. Med tem je že prišla od cirkusa poslana skupina »Indijancev«, oborožena z vilami in sulicami. Toda čim so »Indijanci« zapazili krvoločno zver, so se razbežali na vse strani in tekli, kar so jih nesle noge. Tiger je skušal priti potem na neko skladišče, pri čemur je moral skočiti preko neke ograje z ostrimi bodicami. Njegov skok pa je bil preslab. Tiger je obvisel na bodičasti ograji in se tako težko ranil, da je kmalu poginil.

MILAN, 2. julija. Po poročilih iz Svabarda se razvija poizvedovalno delo italijanske ekspedicije pod vodstvom Albertinija, ki išče na Severnem tečaju ponesrečeno šestčlansko skupino svoječasne Nobilove ekspedicije z zrakoplovom »Italia« na Severni tečaj, zelo ugodno

Cestnopolijski prestopki in avtomobilski grehi

so dosegli glasom današnjega policijskega poročila rekordno višino 21 slučajev, kar je poleg 8 tatvin in 6 drugih prijav zelo značilno.

„Veliki obračun“

je napovedal v nedeljo 1. t. m. v Zadru g. Turati, veliki tajnik italijanskih fašistov, z balkona tamošnje mestne hiše. Mudil se je v Zadru na svojem inšpekcijskem potovanju po vseh italijanskih pokrajinah. Seveda so ga tudi v Zadru, ki je kot kos naše Dalmacije po mirovnih pogodbah pripadel Italiji, zelo svečano sprejeli. In Turati je imel ob tej priliki zelo borben govor.

Naglašal je predvsem, kako je šele v Zadru občutil, da fašistovska revolucija ni dosegla svojih ciljev. »Treba je priznati, da mi, ki smo daleč od Zadra, nimamo pravega pojmovanja za trpljenje in muke, ki jih prenašate dnevno, izpostavljeni vsakojakim insultom in žalitvam. Treba je priti na Reko in v Zadar, da se pravilno pojmi vsa strašna realnost žalostnega miru, ki ga mi fašisti nismo podpisali. Ko sem gledal spontane manifestacije, sem čutil, kako podle in kukavičje so bile bivše italijanske vlade, ki niso mogle občutiti bolečin Dalmacije. Po strašni vojni, v kateri je Italija žrtvovala vse, kar je imela, i svoje sinove i svoje blagostanje, vse za svobodo in pravico, je prišel mir, ki je dal zmagi Italije povsem mizerne sadove. Tu se je izvršilo izdajstvo proti nam, ki smo se borili proti vsem in smo sami zmagali.

V ostalem nam ni treba jadikovati, vendar pa mislimo, da bi bili mogli krepkeje in odločneje nastopiti, da bi bila tragedija manjša in bi pravica prišla bolj do veljave. Danes moramo odgovoriti in izpolniti želje naših mrtvih, ki so padli za voljo in svobodo velike Italije. Ne smemo iti mimo te prispege, ki nam mora biti sveta, ker so jo položili naši mrtvi, ampak moramo vzgojiti mladi naraščaj v takšnem duhu, da to prisego končno izpolnimo. Na našo srečo nam je dala usoda velikega človeka, ki nas je poučil, kako se moramo pripraviti za velika dela v bodočnosti.

Pozivam Zadranke, da tudi še naprej vrše svojo sveto misijo in visoko drže zastavo narodne zavesti. Zadar mora biti luč, ki dalečsveti. Tu je Italija, tu moramo vsi občutiti, kaj treba storiti za njeno veličino in svobodo. V tem srcu Dalmacije se moramo dati prožeti s trdo vero v bodočnost in v voljo, da — če treba — tudi za njo umremo. Zadar ima vse pečate starega Rima, ki jih ne more uničiti nobena barbarska tolpa, niti kakšna zakasnela civilizacija. Tu je živa slava in velika starina beneške republike. To nam daje sveto pravico, ki je ne morejo uničiti nikake krivice in nikakšne pogodbe. V tem je vsa tradicija našega plemena, ki je dal drugim civilizacijo in je bil učitelj vsem narodom.

Rekli so, da zahlevamo mnogo. Mi ne smemo dovoliti, da bi se drugi preobjedli, nam bi pa ostale mrvice. Sedanjega stanja ne moremo več prenašati, tem manj, ker smo mlad, zdrav narod, kojega želoдец lahko prebavi tudi največji zalozaj. Pozivam Dalmatince, naj bodo ponosni na svoje trpljenje in naj bodo pripravljeni na veliki obračun.

Ta odlomek iz govora fašistovskega gromovnika prinašamo brez vsakršnega

S pozabljene meje

OD ŠT. ILJA DO GORNJE RADGONE. — NEMŠKA PROPAGANDA. — ZA SLOVENSKE IZLETE.

V desetih letih naše svobode so se oglasili že vsi kraji na naši narodni in državni meji, in reči moremo, da je zanimanje za Kozjak, za Mežiško dolino, Prekmurje itd. v zadnjem času razveseljivo naraslo. En sam odsek naše severne meje pa je ostal vse doslej pozabljen, kakor da bi ga sploh ne bilo. Komaj vsako leto enkrat se pojavijo v našem časopisu vesti z meje ob zeleni Muri med Št. Iljem in Gornjo Radgono, in še to so kvečjemu poročila o tihotaplji, ubojih, tatvinah ali čem sličnem. O lepoti teh krajev, o življenju našega obmejnega prebivalstva in o potrebi narodnega in prosvetno-kulturnega dela pa ni še nihče spregovoril, še manj seveda, da bi organiziral izlete v naše kraje.

Sicer pa — saj bolje tudi poprej ni bilo! Stoletja je stala naša narodna meja na Muri pod silnim pritiskom Nemcev, a na to, da bi se s kakršnokoli obrambno akcijo utrčila, ni nihče mislil. Razumljivo je tedaj, da so naši slovenski ostanki na levem bregu, ki so živeli v zdaj avstrijskih vaseh, polagoma izginili, potujčili se in da je posebno v zadnjih desetletjih pred osvoboditvijo nemška narodna zavest silila tudi na desni breg, v Slovenske gorice. Tako smo deloma ali popolnoma izgubili več prejšnjih slovenskih postojank, in tako se je bila potujčila tudi naša lepa Apaška kotlina.

Osvoboditve nas je našlo nepripravljenost. Prebivalstvo je bilo deloma mlačno, deloma pa popolnoma nasprotno našim težnjam, saj je n. pr. dobro znana borba Apačanov za priključitev k Avstriji. Da smo kljub temu ohranili to ozemlje, se nimamo toliko zahvaliti svojemu delu, kolikor reki Muri, ki se je zdela gospodom v Parizu najprimernejša mejna črta. Politično so bili torej l. 1918. naši kraji osvobodjeni, narodno in kulturno pa so ostali še vse do danes, deset let po tem

velikem dogodku, prepuščeni samim sebi, odnosno nemški agitaciji, ki se ne more sprijazniti z dejstvom, da je reka Mura res državna meja. Iz Cmureka, Obrajne in Radgone sega nemška propaganda še skoraj nemoteno v naše obmejne kraje, osobito pa v Apače. Od tam prihaja tudi zagrizeno nemško-nacionalno časopisje, prihajajo razne brošure »Südmärke« in prihajajo tudi agitatorji. Pri zadnjih državnoborskih volitvah smo celo doživeli, da so Nemci od onstran Mure prišli k nam agitirati za — nemško listo. In nihče se do danes še ni zavzel za to, da bi se uvedla pri nas nasprotna slovenska akcija iz Maribora.

Pet in dvajset kilometrov je dolga naša meja od Št. Ilja do Gornje Radgone in na tej meji so poleg mnogih sel še večji kraji, kakor Ceršak, Sladka gora, Marija Snežna, Cmurek, Žepovci in Apače. Ti kraji so pa tudi lepi. Kdor ni videl n. pr. Apaške kotline z njenimi polji, logi, potoki in rokavi Mure, si niti predstavljati ne more tega prelepega kotička slovenske, a žal tako zelo potujčene zemlje: kdor jo je pa videl, jo je vzljubil in se vedno rad vrača. Toda taki slovenski inteligenti, ki bi prihajali v te naše kraje, so bele vrane. K nam pridejo kvečjemu trgovski potniki, ki pa govorijo — nemški.

Čas bi tedaj že bil, da se zganete tudi v Mariboru in pohitite včasih tudi k naši zeleni Muri! Ne rešujte samo Pohorja, ki je že rešeno, ne rešujte samo Limbuša, rešujte pred vsem našo narodno in državno mejo med Št. Iljem in Gornjo Radgono, ta prelepi, a tako zapuščen kos naše domovine! Dosedanje desetletno omalovaževanje severnih obronkov Slovenskih goric se mora nehati in dobro bi bilo, ko bi kakšno nacionalno društvo v Mariboru v sedanjem poletnem času organiziralo večje izlete k nam — zapuščenim.

Ruska vas

K PREMIJERI PRVEGA SOVJETSKEGA FILMA V MARIBORU.

Premijera prvega sovjetskega filma *Ruska vas* bo za Maribor dogodek. Tako za Beograd kakor za Zagreb, kjer so ga že predvajali, je pomenil film *Ruska vas* izredno iznenadenje. Kritike vseh vodilnih naših in tujih listov so polne hvale o tem filmu in brez pridržka priznavajo, da je *Ruska vas* od vseh velikih filmov, ki smo jih videli zadnja leta, tako po umetniški vrednosti kakor po vsebini najjačji.

Ruska vas ni posneta v ateljeju kakkega filmskega podjetja kakor so posneli vsi takozvani ruski filmi, ki prihajajo k nam iz Amerike, Francije in Nemčije, ampak je posneta prava ruska vas z resničnim življenjem ruskega človeka.

Ruska umetnica O. P. Višnjovskaja in režiserka tega filma pisateljica Olga Preobraženskaja nas seznanita z najbistvenjšim in najtipičnejšim iz življenja ruske vasi. Pred vsem vas s svojimi poti, kočami, vrtovi, dvo- in štirinožnimi prebivalci in potem delo: delo doma in na polju, na onem velikem ruskem žitnem polju ob žetvi; ženske pri kolovratih, na potoku in vrtovih pri beljenju platna, so slike, ki ostanejo za vedno v spominu. Neomejen gospodar v ruski družini je oče. On ukazuje in njegovi volji se morajo pokoriti vsi. Žena je le sužnja, otroci se morajo v ženijo po njegovem okusu. Ta pa je tak, da, ko izbere očca za sina ženo, izbere navadno zase priležnico, hčer pa, ki se noče zaročiti po njegovi želji, brez blagoslova zapodi iz hiše in jo izroči javnemu zaničevanju in zasramovanju. Tiran navzdol je glavni družine a najponižnejši hlapec navzgor, suženj pomješčika — to je lastnika zemlje, ki jo vas obdeluje. Jasno je, da tako postopanje družinskega glavarja vodi do globokih in težkih moralnih in socialnih tragedij.

Ako prečitamo še toliko knjig, ne moremo dobiti one slike o ruski vasi, kakor, ko smo videli ta film. In vse velike tragedije iz romanov ruskih pisateljev so nam lažje umljive, ko smo videli pravo življenje v ruski vasi.

Obe veliki ruski umetnici, ki sta izdelali ta film, pa nas vodita korak dalje. Pokažeta nam tudi začetek novega življenja v ruski vasi. Sin, ki se je vrnil iz vojne, obračuna z očetom, zatiralcem svobodnega razvoja v družini, ki se je polastil njegove žene, hči pa zapusti brez blagoslova domačo hišo in živi s svojim izvoljenim srečna, kljub sramoteni in zlim jeziku. Vaški sosvet pa sklone uporabiti gospodarsko hišo lastnika vasi, ki jo je po vojni zapustil, za dobrodelne namene.

Film »*Ruska vas*« je prvi res ruski film, ki ga igramo pri nas in pomeni za vsakega, ki ga vidi, doživljaj. — Od petka 5. do četrta 10. tm. se bo predvajal sovjetski film »*Ruska vas*« v Grajskem kinu. Ne zamudite izredne prilike in si oglejte »*Rusko vas*«, ki pomeni po sodbi najstrožjih kritikov najčistejši izraz filmske umetnosti. zkd.

Dve istočasni prireditvi v Slov. goricah.

V nedeljo, 7. t. m. se bosta vršili v Sl. goricah dve prireditvi v Jarenini in Šmarjeti ob Pesnici. Škoda, da je kot lani zopet tudi letos prišlo do te neprijetne prilike, kajti odločitev, kam se podati, je v takih slučajih vedno težka. Do tega pa je baje prišlo le zato, ker Glasbena Matica po 7. juliju ni več na razpolago. A naj bo, kakorkoli hoče, želeti je le, da bosta obe prireditvi tako dobro odrezali kakor lani. Kdor želi slišati Glasbena Matico pod senco staroslovenske lipe, pojde v Jarenino. Kdor pa hoče videti kmetsko deco in odraslo mladino v domoljubnih prizorih in igrah na igralnem odru, slišati petje marješkega mešanega in gledališkega moškega zbora iz Maribora, dalje, kdor se hoče od srca nasmejati vseznemu in priljubljenemu gled. igralcu g. Harastoviču, ta ubere v nedeljo svojo pot k Sv. Marjeti na že tradicionalno domoljubno slavnost »Domovinski dan«. Glede avtobusnih zvez je vse oskrbljeno: ob 1. pop. (po potrebi tudi še ob 2. uri) z Glavnega kolodvora tja, ob 8. zvečer nazaj.

Mariborski in dnevni drobiž

Plujski čilimetodarji v spomin dr. Žerjava

Kakor znano, se je rajni dr. Gregor Žerjav po svoji vrnitvi z dunajske univerze posvetil v prvi vrsti narodno-obrambenemu delu. Po njegovi inicijativi se je vršila 13. septembra 1908 velika skupščina glavnih družbe CMD v Ptuj. Njemu je v prvi vrsti veljal organiziran napad takratnega nemštva in nemškutarstva na Štajerskem. Račun je plačala Gregorjeva glava, po kateri so padale palice narodnih sovražnikov. Ta skupščina CMD je imela za posledice znaten prevrat takratnega mišljenja Slovencev ter je pomenila velik korak naprej.

Tudi pozneje je posvečal pokojnik veliko pozornost narodnemu vprašanju. Ptuj je posestil ponovno ob proslavi 15. letnice zgoraj omenjene skupščine ter sta mu pri tej priliki odbora CMD vrnili njegov leta 1908 zgubljeni klobuk v simbolični obliki na dobri torti, ki jo je napravila v to svrhu rajnika predsednica ženske podružnice ga. Vida Horvat-ova.

Naš so torej vezale ozke idealne vezi z rajnikom pokojnikom. Zato se je pokojnika pri žalni seji spominjal s primernim nagovorom predsednik moške podružnice ter je predlagal, da se votira v počestčenje njegovega spomina primeren znesek v dobrodelne namene. Ker pa ste podružnici še-le pred par dnevi poklonili osrednji družbi CMD Din 3.000, sta se zedinila oba odbora v tej smeri, da poklonita skupno Din 500 Dijaški kuhinji v Ptuj mestu venca na grob našega prijatelja in uspešnega narodnega delavca.

Odhod otrok na pohorsko počitniško kolonijo.

Davi ob 7. se je odpeljala prva skupina, broječa 60 otrok v spremstvu nadzorstvenega osebja v treh mestnih avtobusih do Zg. Polskave in od tam peš ob potoku k Sv. Martinu do novourejenega stalnega počitniškega okrevališča na posestvu Društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine. Otroci, ki so bili prav dobro razpoloženi, so okrasili aute z zelenjem, cvetjem in zastavami. Pri odhodu je bil zastopan društveni odbor s predsednico, gospo Maistrovo na čelu. —

Odhod zavetiščarjev v Sv. Jurij ob Pesnici.

Danes ob 11. uri se je odpeljalo 80 zavetiščarjev na enomesečno letovanje k Sv. Juriju ob Pesnici, kjer jim je pripravila mestna občina pod vodstvom gosp. Kutina prav lepo urejeno letovišče. Tam ostanejo mesec dni. —

Blagajna podružnice poštne hranilnice v Ljubljani

bo otvorjena za stranke od 4. julija dalje vsak poslojni dan od 8. do 12. ure in od 16. do 17. ure razen ob sobotah, ko posluje samo popoldne.

Podružnica CMD na Muti

priredi v nedeljo dne 7. tm. na vrtu gosp. Pajka veliko vrtno veselico s prav peštrim sporedom. Pohitimo tja v prav obilnem številu in podprimo njih narodno-obrambno delo! —

Starešinska zveza »Triglava« v Mariboru

je izvolila za leto 1929-1930 sledeči odbor: predsednik dr. Jakob Toplak, dvorni svetnik v p.; podpredsednik Luka Brolih, profesor na drž. realki v Mariboru; tajnik dr. Makso Šnuderl, advokat v Mariboru; namestnik tajnika dr. Fran Hraševac, srezki poglavar v Mariboru; blagajnik Fran Skasa, bančni uradnik v Mariboru; namestnik blagajnika dr. Tone Žnidaršič, adv. kandidat v Mariboru.

Obupana mati.

Včeraj, okrog poldne, se je odigrala v Tvorški ulici pretresljiva rodbinska drama. Soproga strojevodje državnih železnic, Julijana Sadovsky, si je v trenutni duševni zmedenosti prerezala z možovo britvijo v samomorilnem namenu glavne žile leve roke. Takoj po svojem dejanju je pograbila še svojega 10letnega sina Edvarda in tudi njemu prerezala žile na levi roki. Pretresljivi dogodek je vzbudil pri sosedih veliko razburjenje in splošno sočutje z nesrečno rodbino. Takoj pozvani rešilni oddelek je obe žrtvi tragičnega slučaja prepeljal v bolnico, kjer je bila izvršena operacija. Položaj obeh žrtev je precej resen.

Padec cen marelicam

od 48 na 24 Din kilogram je vreden registriranja. Marelice, ki so lažje preverljive, so zelo lepi in okusni sadeži.

Dijaška kuhinja v Mariboru.

Starešinska zveza bivših članov jugosl. akad. društva »Triglav« je darovala Dijaški kuhinji v Mariboru namesto obvestila in venca na grob pokojnega »Triglava« prof. Jakoba Cimermana 500 Din. Zvezi izreka najtoplejše zahvalo odbor DK. —

Veliko Vidovdansko pevsko svečanost, priredi Jugoslovenska Matica vzajemno z Glasbeno Matico dne 7. julija ob 3. pop. v Jarenini na prostem ob domači lipi. — Mariborčani, pridružite s izletu Glasbene Matice v divno blestečo prirodo Slov. goric. Ob 13.30 z vl. om na Pesnico, od tam mična sprehodna pot — do bre pol ure — preko upanospnega vedrilnega zelenja, grič in dol cvetno odevajočega, da dviga srce in dušo k jasnemu razpoloženju. Zvečer pa vozi vlak nazaj ob pol 9. Sladke pesmi glas Glasbene Matice bo božal zvok miljene naše tamburice »Obmejnega Zvona«. Šotori na prostem bodo nudili razna krepčila, gibance, domače pecivo itd. —

PETEK 5. IN SOBOTA 6.

KABARETNIVEČER V VELIKI KAVARNI

Zopet tatvina dvokolesa.

Trgovcu Avgustu Zlahtiču na Grajskem trgu je še dosedaj neizsleden tat odpeljal v neopaženem trenutku novo črnopleskano dvokolo znamke »Neger«, vredno Din 1500. Pred nakupom se svari!

Če na travniku zaspiš...

Sinoči se je po delu vlegel Herman Toplak na travnik ob Betnavski cesti in zaspal. Ko se je prebudil, je zapazil, da mu je zmanjkala srebrna ura z verižico.

Težka avtomobilska nezgoda.

Včeraj popoldne se je peljala 68letna gospa Avgustina Leyrer iz Maribora kot sopotnica na motornem kolesu svojega nečaka. Na znanem ovinku pri mestni meji blizu Kamnice je motociklist zadel v neki nasproti prihajajoči avtomobil. Učinek je bil usoden. Vozač je ostal sicer nepoškodovan, toda gospa Josipina Leyrer, ki je sedela v priklopi je pri karambolu dobila težko poškodbo na lobanji. Na prijavo nekega kolesarja je na kraj nesreče dospel rešilni avto, ki je ponesrečenko odpeljal v bolnico. —

Dvonožne lisice se pojavljajo

zadnji čas. Sezonska specialiteta so pomladni piščanci. Davi so aretirali na trgu Katarino Cverlin, nepopoljšljivo tatlico in večkratno obiskovalko prisilne delavnice. Prodajala je 9 piščancev, katere je minulo noč ukradla posestnici Elizabeti Druže v Razvanju. Oddali so jo okrožnemu sodišču. 3 še neprodane piščance pa vrnil lastnici. — Dvorišče posestnika Viktorja Nedoga pa je obiskal še dosedaj nepoznani »lisjak« in odnesel 5 piščancev ter eno kokoš. Moral je priti ponoči čez plot na dvorišče, kjer ni psa čuvarja ter nemoteno odnesti svoj pernat plen. —

Radi vlačugarstva

in suma tajne prostitucije je bila zopet aretirana stara grešnica Alojzija Poljanec. Pokoriti se bo morala zopet pri »Grafu«, a potem pojde še na letovišče v Sodni ulici. —

Usoden padec.

V selu Kopivnik pri Framu se je ponesrečil 46 letni posestnik Karol Florjančič. Po neprevidnosti je padel z neke skale ob bregu ter si pri padcu zlomil levo nogo in dobil vrh tega poškodbe na glavi. Takoj pozvani rešilni oddelek je ponesrečenca odpremil v mariborsko bolnico. —

Želodčne bolečine.

pritisk v želodcu, zapeka, gniloba v črevesu, žolčanat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, blede barva obraza izginajo čisto po večkratni uporabi naravne »Franc Jožefove« grenčice, s tem, da jo izpijemo kozarec, predno ležemo spat. Specialni zdravcniki za bolezn v prebavilih izjavljajo, da je »Franc Jožefovo« vodo toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. Do bi se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Iz življenja znamenitih ljudi

ČAJKOVSKI IN KNJIGA IZ DOŽEVE PALAČE. — LEV TOLSTOJ O GOD-BENIKIH. — OMAMLJIVA MOČ ŠALJAPINOVE PESMI.

V muzeju znamenitega ruskega kompozista Čajkovskega v Moskvi se nahaja majhna italijanska knjiga, v katero je za beležil njegov brat Modest sledečo zanimivo opazko: »To knjigo je moj brat Peter ukradel iz doževe knjižnice v doževi palači v Benetkah.«

Stvar se je dogodila sledeče: P. I. Čajkovski je silno rad posejal doževo palačo, kadarkoli je prišel v Benetke. Nekeč se je mudil del časa v knjižnici, kjer je opazil, da je bila gornja deska neke omare za knjige malo odlepljena. Hotel je zato potegniti neko knjigo iz omare, kar pa se mu ni posrečilo. Nato je odšel domov, napravil iz tanke žice zanjko in inu je končno res uspelo, da je dobil zaželeno knjigo v roke. Čemu neki je potreboval to knjigo? Izpostavljajoč se nevarnosti, da ga opazijo, je odnesel svoj plen domov in ga skrnil na dnu kovčega. Po tem dogodku je živel več dni v strahu, da pride njegova tatvina na dan. Pričakoval je celo, da ga vsak čas poseti kak stražnik in aretira.

Toda, končno je le pozabil na ves dogodek in se spomnil nanj šele potem, ko se je nameraval vrniti v Rusijo. Našel je ukradeno knjigo med svojo priljago. Odločil se je, da jo odnese zopet v knjižnico, toda na kak način? In ko je po daljšem času res prišel zopet v knjižnico, ga je čakalo novo presenečenje. Z velikim strahom je namreč opazil, da je bila dotična

omara že popravljena in deska zopet prilepljena. Ni se mogel odločiti, da vrne knjigo upravniku knjižnice in jo je zato odnesel končno s seboj v Rusijo, kjer je sedaj razstavljena v muzeju kot primer umetnikove tajinstvene duše.

Slavni ruski pisatelj in mislec, Lev Nikolajevič Tolstoj, se je zelo rad razgovarjal s strokovnjaki. Vedel smo to — pripoveduje neki bivši gojenec konservatorija — in zato nismo bili niti najmanj presenečeni, ko je prišel ta veliki mislec med nas in nam posvetil veliko pozornost. Pokazalo pa se je kmalu, da njegov poset ni bil brez pomena in namena. Izpraševal nas je o vseh tajnostih naše rimetnosti, pogledoval nam je takorekoč v dušo in napisal potem za nas naravnost porazen članek »Kaj je umetnost«, v katerem je postavil godbenike v vrsto ljudi, ki se ne odlikujejo s sposobnostjo razuma in katerih smisel življenja obstoja samo v skrbi »za mezinec«.

Po nekem oficijelnem banketu so med tem, ko so lakaji pripravljali mize, učenci sedeli v skupini in se razgovarjali. Med gosti je bil tudi Šaljapin, najslavnejši basist vseh časov, ki je zapel neko rusko pesem, katere ni poznal nikdo od navzočih, niti sam Šaljapin, ki jo je skomponiral pri tej priliki. To je bila namreč genijalna improvizacija genijalnega pevca.

Besedilo v pesmi je pel kakor mu je prišlo na misel: »Oh ti, da oh ti, pa kaj ti« itd. Toda kljub absolutni komiki tega besedila so poslušali vsi kakor prikovani, ker je pel lepše kakor kdaj prej. V trenutku je prenehal poprej živahni razgovor. Izgledalo je, da je mogoče brez konca poslušati to pesem, polno neizmernega čustva, sedaj živahno, sedaj otožno, potem zopet do skrajnosti razigrano in veselo, a vedno široko in globoko ter brez konca, kakor ruske stepe.

In ali ni ravno to ono, kar se naziva prava ustvarjajoča moč umetnika-genija.

Iz torb uradnega Birokracija

Na Dunaju se je vršila te dni zanimiva obravnava, katere predzgodovina je sledeča: Policijski urad v Landstraßu je bil dne 16. maja zjutraj telefonično obveščen, da je v parfumeriji E. Mayerja na Grabnu na delu vlomilec. Policijski komisar je odgovoril, da je za ta rajon pristojen komisariat v notranjem mestu. Dve minuti kasneje je neznanec poklical policijski urad v notranjem mestu. Toda tu je službujoči uradnik odvrnil, da je za stvar pristojna stražnica na Petersplatzu. Nato je neznanec v tretjič in precej razkačen vsled uradnih muh zavpil v telefonsko slušalico:

»Tu vlomilec. Nahajam se v parfumerijski trgovini E. Mayer, Graben 17. Prosim, pridite hitro, počakal vas bom v veži!«

Končno je bil le odposlan oddelek redarjev, ki so takoj obkolili vso hišo. Eden je pozvonil, nakar so se odprla hišna

vrata in pred redarji je stal 23-letni električnik Štefan Kroha. Ta je pri zaslišanju izjavil, da je izvršil vlom v podjetje v veliki bedi. Našel pa je v blagajni samo 5 šilingov (40 Din). Ker se mu je zdelo to premalo in je bil pri svojem poslu vrh tega moten, ker je neprestano zvonil zvočnik hišnih vrat, se je končno skesal in sklenil, da se sam telefonično ovaži policiji, kar se je tudi zgodilo in je bil kmalu aretiran.

Tako se je Kroha zagovarjal tudi na sodišču, ki pa je bilo drugačnega mnenja. Dokazano je namreč, da je Kroha sam telefonično pozval policijo samo zato, ker so mu hišni stanovalci med njegovim delom že pripravili past. Sodišče je zato obsodilo tega nenavadnega vlomilca na 6 mesecev težke ječe.

Smrtna obsodba v Angliji

Sodišče v Maidstonu v Angliji je obsodilo te dni delavca Pattisona, ki je pregovoril svojo prijateljico Dawson, da je izvršila samomor, v smislu angleških pravnih običajev na smrt. Oba sta se hotela ločiti od življenja in sta zavžila strup. Dawsonova je umrla, dočim je Pattison okrevljal. Po angleškem pravnem naziranju je bilo treba Pattisona obsoditi na smrt, ker se v Angliji kaznuje nape-ljevanje k samomoru kakor umor.

Pristopajte k stavbnici zadrugi »Ribniška koča« kot zadrugi člani! Delež 1/100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniške koče« r. z. o. z. v Mariboru.

Od petka, dne 5. julija do vključno srede, dne 10. julija
Prvi ruski film pri nas. Najboljše izraz filmske umetnosti sedanje dobe

GRAJSKI
KINO

RUSKA VAS — VAS GREHA

GRAJSKI
KINO

Od vseh narodov in najstrožjih kritikov priznan kot najboljši in najjači film.
Noben filmsko podjetje še ni izdelalo tako veličastnega filma kakor Sovjet kino v Moskvi. Film spremlja izvrstna ruska godba. Ruske pesmi poje g. Faganelli.
Predstave dnevno ob 7, in 9.
V nedeljo ob 3, 4, 7, in 9.

/skrivnosti naše prošlosti

STAROST ČLOVEŠTVA. — RAZVOJ KULTURE. — NAŠA PRADOMOVINA.

Mi najgloblje spoznanja želimo ljudje dvajsetega stoletja, ki bi radi dognali, če živijo nam podobna bitja tudi na drugih svetovih, vsaj na nam najbližjih planetih Marsu, Veneri itd., mi ki bi radi prodrli do najbolj daljnih dalj vesoljstva, v sistem Mlečne ceste in preko njega, se malo-kdaj zavedamo, da je na naši zemlji še brez števila problemov, ki jih doslej še nismo mogli doumeti in ki jih najbrže tudi nikoli ne bomo mogli.

Med te probleme spada nedvomno tudi skrivnost naše preteklosti. Ni treba, da z darwinisti skušamo ugotoviti faze našega telesnega razvoja od skromne celice do kompliciranega organizma, dovolj je že, da skušamo razvozlati bolj enostavna vprašanja, n. pr. faze kulturnega razvoja našega plemena. Po pričanju biblije bi bilo človeštvo še mlado. Od onega šestega dne, ko je Bog iz ila ustvaril Adama in iz njegovega rebra Evo, ki sta postala naš praoče in naša pramat, je po tem sporočilu preteklo do danes komaj nekaj tisočletij. Za naše časovne pojme, ki so prikrojeni po kratki dobi let, ki nam je prisojena, je že to število ogromno, a napram resnici je vendarle tako majhno, kakor je majhno v primeri s to dobo števil let našega življenja. Po novejših izsledkih, ki pa še davno niso popolni, je človeštvo staro mnoga stotisočletja a svet sam milijone let.

Kakor pa je staro človeštvo, tako je stara tudi njegova kultura, ne morda naša današnja, na katero smo upravičeno ali neupravičeno toliko ponosni, ampak ona svojevrstna človeška kultura, ki je, kakor se zdi, bila že spočetka položena v bistvo človeka. V tem smislu je bilo človeštvo kulturno že pred davnimi tisočletji, a vselej, kadar je ta kultura dosegla višjo stopnjo, je zopet propadla. Razveseljivo je samo to, da se je vsak pojav novega kulturnega razvoja stopnjeval nad prejšnjega. Zadnja kultura pred našo je bila antična kultura, grška in latinska, še pred njo pa je bila židovska, feničanska, egipčanska, bile so asirska, babilonska, indijska, kitajska itd., dobe med njimi pa je vedno izpolnjeval kulturni propad.

Edini pripomoček za proučevanje teh

kultur so preostali spomeniki, kajti knjig v našem današnjem smislu in posebno ta kih, ki bi se bile ohranile, oni stari kulturni narodi se niso poznali. Preostanki mest, svetilišč, stavb in drugih zgradb starih Rimljanov in Grkov so nam danes viri, iz katerih črpamo največ podatkov o takratnem kulturnem življenju, čeprav so se nam iz tistih dob ohranili tudi zelo številni pisani viri. Istotako so nam egipčanske piramide, sfinge in obeliski s hieroglifi viri za proučevanje stare egipčanske kulture. Isto pa velja tudi za proučevanje kulture večine drugih starih in prastarih narodov. Za proučevanje še starejših dob pa nam manjkajo večji deli tudi taki podatki. Virov, ki bi pričali o njihovem načinu življenja, mišljenja, verovanja itd., ni več, razpadli so, izginili.

Izginile so pa po večini tudi dežele, na katerih so oni prastari narodi, ki jih le iz slutnje poznamo, prebivali. Potopile so se v neizmerne globine morja in jih danes pokriva grob ogromnega vodstva. Tako pokriva morje skoraj gotovo tudi tista ozemlja, ki so bila zibelka človeštva in torišče prve kulture. Da je bila pradomovina človeštva nekje na vzhodu, nam pripoveduje že bilija, potrjuje nam pa to domnevo tudi priseljevanje narodov v Evropo, ki so vsi prišli od vzhoda. Mimo teh je pa še veliko drugih dokazov, da je početke človeštva iskati onstran Urala in Himalaje. Kje je bilo središče te pradomovine, tega pa ne vemo, samo slutimo lahko, da je bilo tam, kjer se danes prelivajo neizmerna vodstva Tihega oceana in kjer se je nekoč dvigal mogočni kontinent Gondvana. Toda te skrivnosti, ki jo krije morje, ne bomo mogli nikoli dognati.

Knežja dvojica v samostanu

V Italiji splošno znana knežja dvojica Paterno, ki spada med najbogatejše posestnike v Siciliji, se je nedavno popolnoma odrekla svetu. Knez Paterno, ki je stopil v barnabitski samostan, je bil te dni posvečen za duhovnika in je kot tak že naslednjega dne osebno podelil svoji soprogi karmelitski pajčolan. Zanimivo pa je, da zakon obeh ni bil razrešen in je cerkev privolila le v doživljensko ločitev.

O mejah človeškega življenja

V zadnjem času se učenjaki jako bavijo z vprašanjem, kako dolgo more pravzaprav človek živeti, posebno še, ali se mu bo posrečilo metode pomlajevanja tako izpopolniti, da se bo starostna meja povprečnega človeka povišala vsaj za 20-40 let. Odkar je podal znani pariški profesor, ruski učenjak dr. Voronov senzacionalno izjavo, da je trdno prepričan, da bo dvignil polagoma povprečno starost človeka na 100, v ugodnih slučajih tudi na 120 do 140 let, se pričakuje še več. Slavni fiziolog Charles Richet je objavil v pariških listih o tem problemu sledeče mnenje: »Že prej sta stala dva učenjaka, namreč Florens in Voronov, na stališču, da bi moralo znašati povprečno življenje človeka okrog sto let. Potrebno bi le bilo, da se obvaruje raka, jetike, pljučnice, raznih infekcij ter poptenjenja žil. Toda ta dva učenjaka nista mogla dokazati te drzne trditve. V zadnjem času so izjavili zastopniki medicine, da se starost da preprečiti, toda jaz stojim na stališču, da je to nemogoče in da pomenijo vsi poskusi Voronova samo kratkotrajno zavlavljevanje propadanja človeškega organizma. Vse umetne metode pomlajevanja, pravi Richet, ne bodo nikdar mogle doseči znatnih rezultatov; kajti človek si more podaljšati svoje življenje samo z zmernostjo in vztrajnostjo. Kdor ne kadi, ne pije alkohola, se čuva vseh ekscesov, ta ne potrebuje Voronova, temveč bo brez njega živel dalj časa nego ostali ljudje, ki so nezmerni v svojih zahtevah.«

Zločinec pred svojo žrtvijo

V vasi Kamionki pri Krakovu se mnogo govori o najnovejšem čudežu tamkajšnjega židovskega rabina. V vasi je bil pred kratkim umorjen neki kmet, zločina pa je bil osumljen star žid, ki je živel z umorjencem v sovrastvu. Seveda so ga takoj aretirali, toda stari žid je odločno zanikal vsako krivdo. Njegov sin, ki je bil trdno prepričan, da je oče popolnoma nedolžen, je zato odšel k čudodelnemu rabinu v Robovo, da ga vpraša za nasvet. Ta ga je najprej vprašal, ali koga sumi, nakar mu je sin odvrnil, da sumi nič tri osebe. Rabin mu je nato svetoval,

naj gre k preiskovalnemu sodniku in predlaga sledeče: Njegovega aretiranega očeta in ono trojico naj odvedejo v mrtvašnico pred truplo umorjenca, kjer naj se vsi od njega oproste. Preiskovalni sodnik je res pristal na ta predlog. Prvi se je približal odprti krsti aretiranec in se poslovil od pokojnika. Ko pa mu je pristopil eden od trojice, je prišel nenadoma plakati in kričati, češ, da se boji, da bi se pokojnik nad njim maščeval. Nato je ves strt priznal, da je on morilec kmeta. Starega žida so seveda potem takoj izpustili ter aretirali njega. Nenavadni dogodek je vzbudil v Krakovu in okolici splošno pozornost prebivalstva ter se je veliki ugled rabina od tedaj še povečal.

Iskrice

Doživeli smo velike »dobrodelne tedne«, po izložbah nas vabijo z »belimi tedni«, tudi »teden otroka« smo že proslavljali in delali poleg »tedna zdravja« propagando za vse mogoče »tedne«. Samo na eno še nismo v XX. veku prišli in to je — »teden poštenja«.

Ženske so kakor radio-aparati: V lepih dneh so znosljive. Včasih dobimo pri njih brez vzroka »slabo zvezo« a kaj pogostokrat se dogaja, da v aparatu hrešči in — žvižga.

O Amerikancih pripovedujejo, da jim je metilni alkohol tako zelo naškodil, da se je pojavilo mnogo slučajev oslepljenja.

To pa nikakor niso edine strašne posledice prohibicije! Njeni nasprotniki so onemeli, a vlada je — oglušila.

V časopisih beremo dosledno o vojni in trgovski mornarici, kakor da bi bila vojna in trgovina — dva različna pojma!

V nekem tajnem predalu pisane mize so našli Stradivarijev recept za fabrikcijo njegovih slovitihih gosli. Srečni najditelji pa čuvajo to skrivnost nič manj skrbno, ako ne bolj — kakor veliki Stradivari.

Nič zato! To skrivnost že davno poznamo; imenuje se: lak. Le povprašajte nekatere lastnike Stradivarijevih gosli pa boste zvedeli, kolikokrat jih je kritika — zlakirala! —

Satyrus.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

107

»Njega; Njega bodo prijeli v par dneh...«
 »Njega! Vi ne poznate tega človeka, milostljiva. Jaz sem ga videl samo par trenutkov, pa vam povem, da se bo postavil po robu vsej beneški armadi, če mu pride na um. Sto in več beričev so poslali proti njemu. Sam je bil v hiši, ki je bila krog in krog obkoljena; in še je prost. Ponavljam vam, da me potrebujete. Dajem vam časa; premislite si do jutri... Jutri milostljiva, postanem vaš zaveznik in zet, ali pa vaš nespravljeni sovražnik. Izbirajte.«

Imperija je hotela zaklicati, pridržati razbojnika. Toda že je Sandrigo naglo odšel in izginil. Kurtizana se je zrušila na stol, še bolj obupana morebiti, kakor je bila tisti dan, ko je izgubila Bianco. »Moja hči... žena razbojnika Sandriga!« je zamrmrala. »Do tega je torej morala priti moja materinska ljubezen! Bianco, cvet nedolžnosti, nedotaknjenosti in čistost sama, je vendarle hči kurtizane! In kakega moža je vredna kurtizanska hči? Razbojnika!«

Stresla se je v nervoznem smehu. »Nekega dne,« je obnovila svoj bridki samogovor, »je videl Bianco sin bogatega kupca. Ves očaran je bil. Tisti človek se mi je zdel obdarjen z umom in dobroti; zmenila sva se za zakon in kmalu se je imela praznovati poroka. Takrat pa je izvedel, kdo sem jaz!... In odšel je preklinjaje. Pri vseh, ki so videli mojo hčer, sem opazila tisti radovedno nesramni in porogljivi pogled, ki mi je prodiral v srce. Hči kurtizane. Taka je kvečjemu dobra za to, da postane enkrat sama kurtizana!... Nihče ni imel usmiljenja, niti z njo, niti z mano!«

Vztrepetala je: »Nihče! Nekoga sem pozabila! Roland je imel usmiljenje; da on!... Pogled, s katerim se je ozrl na mojo hčer, je bil pogled usmiljenja in ne pogled pohote. On edini je spoštoval njeno nedolžnost!... Toda jaz sovražim tega človeka. Mrzim ga, ker mi je ugrabil mojega otroka, ker me je hotel na vekomaj ločiti od Bianke!«

Njene misli so se za hip prekinile. »Ali ga sovražim res samo zaradi tega?« je povzela zamolklo. »Ljubila sem tega človeka! On pa me je zaničeval in zavrnil!... Oh, tisto noč, ko sem mu pri-

znala svojo ljubezen in je dvignil roko nad menoj! Vse svoje življenje bom čutila sramoto tiste grozne minute. Da, da, nečista mati; to je vzrok, da sovražim človeka, ki je edini na svetu zmožen rešiti tvojo hčer!... Nesrečnica! to je znamenje, da ga ljubiš še vedno! Nisi ga nehala oboževati! Zaradi njega si prišla v Benetke, zaradi njega si ostala tu! In zdaj se ta strast, ki si mislila, da je že mrtva, budi in trga vse spono... Kajti sovražstvo je ljubezen!«

Krčevito se je razjokala in se omahovale napotila v skrivnostno svetišče, kamor je tisti usodni dan peljala svojega ljubimca Davila.

Velika slika v zlatem okviru je bila še vedno na svojem mestu.

Kurtizana je vztrepetala. Strašni prizor Davilovega umora se je obnovil v njeni domišljiji. Kakor tisti dan, je padla na kolena in njene roke so iztegnile proti krasni podobi, dočim so se ji prsi dvigale v burnem ihtenju. V tem trenutku je Imperija pozabila svojo hčer, Sandrigo, Bemba in svoje sovražstvo.

Ljubezen edina je govorila v njenem srcu...

XXXV.

Oče.

Skalabrino je v dveh dneh posetil vse poglavarje, ki jim je imel izročiti Rolandova pisma ter jih dopolniti s ustnimi navodili. Čete so bile razkropljene v trideset milj dolgi črti. Skalabrino je jahal dva dni in eno noč; na jed je jedva mislil. Z burnim veseljem je divjal svojo pot, ne da bi čutil kako trudnost. Ko je bilo njegovo poslanstvo opravljeno, je zamenjal svojega konja s počitnim ter zdirjal v galopu proti Mestre, kamor je dospel zvečer ob desetih, to je v trdi noči.

Pustil je svojega konja pri krčmarju, ne da bi stopil v gostilno, nato se je splazil proti Juanini hiši.

Bila je zavita v temo in molčanje. Skalabrino se je ustavil za par minut. Nenavadno razburjenje je stresalo to krepko naturo. Skalabrino je bil še ves poln vesele zavesti, da ima hčer. Samo to dejstvo je bilo dovolj za njegovo srečo.

»Samo še hip!« je zamrmral. »To ne gre, da bi planil v hišo kakor kak norec. Predvsem ji ne smem povedati, da sem njen oče. To mi je za ta hip še prepovedano. Da, toda videti bomo. Govoril bom z njo. Šest dni!«

Hud nemir ga je mučil. Ob tej uri je bila Bianca gotovo že v postelji in je spala. Kakšno pretvezo bi rabil proti Juani, da bi jo smel zbuditi in govoriti z njo ta-

ko! Dolgo je premišljeval o tem vprašanju, in ko ni našel rešitve, si je naposled dejal:

»Ali je bilo vredno tako dirjati! Zdaj bom moral čakati do jutri; drugače ni mogoče. Vseeno, vstopimo! Tako vsaj izvem, kako je z njo.«

Njegove široke roke so trepetale, ko je odpiral vrtna vrata s ključem, ki mu ga je bil Roland izročil; stopil je k hišnim vratom in potrkal nanje po dogovorjenem načinu.

Skoraj takoj nato so se vrata odprla. Juana je stala pred njim.

Bila je vsa blede.

»Ti si!« je dejala tiho. »Vendar že enkrat... ti!«

»Nesreča se je zgodila!« je zamrmral Skalabrino in stopil v vežo.

Juana je pokimala z glavo.

Sedel je in ni si je upal vprašati, vedač že naprej, da se je nesreča pripetila Bianki.

Juana je rahlo drhtela. In dejala je:

»Bianka je bila ugrabljenka.«

Skalabrino je planil pokoncu. Hotel je zakleti. A kakor mrtva skala je padel nazaj na klop.

Juana je priskočila k njemu, bolj začudena nego presenečena, te mu začela močiti čelo z ržlo vodo.

V par minutah se je orjaku vrnila zavest.

»Bianka ugrabljenka!« je zamrmral.

»Da, Skalabrino. Nesreča je to,« je dejala Juana, opazujoča orjaka.

Dvoje debelih solz je kanilo Skalabrino iz oči.

»Nesreča je,« je povzela Juana. »Toda povej... Zdi se mi, da ti gre ta dogodek čudno do srca...«

Skalabrino se je ozrl na Juano z globokim pogledom.

»Ona je moja hči!« je dejal preprosto.

»Tvoja hči!«

»Da, Juana. To je cela zgodovina. Izvedela jo boš pozneje. Zdaj sem preveč potrpečljiv.«

»Tvoja hči!« je ponovila Juana, vsa poražena od tega odkritja.

A Skalabrino se je stresal kakor udarjen pes. Napenjal je vse moči, da bi pregnal globoko bol, ki ga je navdajala. In da povemo vse — njegovo srce je bilo polno začudenja in celo nekakega rahlega veselja nad tem, da prvičrat v svojem življenju okuša to doslej neznano rano, trpljenje. To mu je dajalo novo, mnogoternejše in širše človečanstvo; zdaj se je bolj zavedal samega sebe,

Ponedeljek
8.
julija

Otvoritev nove trgovine
s kisom, žganjem in sadnim sokom na
ALEKSANDROVI CESTI ŠT. 39
ADALBERT GUSEL.

Ponedeljek
8.
julija

Mali oglas, ki služi v posredovanju in esenjalne namene obsejstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Vajenec
za trgovino s tehničnimi gumičevimi in avtomobilskimi predmeti se sprejme pri Jos. Moravec, Maribor, Slovenska ul. 12. 1614

Stanovanje z električno razsvetljavo
obstoječe iz sobe, kuhinje in pritliklinami se odda. Pobrežje, Cankarjeva ul. št. 2. 1617

Kavarna Park
vsaki dan in ob vsakem vremenu koncert prvovrstnega kvarteta. Kape'nik Visocki. 1594

Ne pozabite sporočiti svoj novi naslov
časopisnemu in insercijskemu podjetju Hinko Sax, Grajski trg, predno greste na počitnice. 1546

Kontoristinja
ki razume tudi korespondirati v slovenskem in nemškem jeziku event. računalnica se takoj sprejme pri Jos. Moravec, Maribor, Slovenska ul. 12.

Enodružinsko hišo
z vrtom v Ljubljani kupim. Ponudbe pod »Zdrava lega« poslati na upravo »Večernika« v Maribor. 1595

Miren, starejši vpokojenec,
vodja mestne varnostne straže v pok. išče stanovanje sobe in kuhinje ali večje sobe s štedilnikom, za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Ne predaleč«. U

15—16 letna mladenka,
ubogljiva se išče za poštno pomočnico in lahko hišno delo. Ponudbe pod »Poštarjeva rodbina brez otrok«, Sv. Jurij ob Ščavnici poštneležeče. 1609

Manufakturst
z dobrimi spričevali želi mesta takoj. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Manufakturst«. 1608

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,
posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezanine, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Methodova 12, desno. 483

PRINCESKO

ZVEZEK LICNO VEZAN 12 DIN PRI
**UPRAVI „JUTRA“
IN „VEČERNIKA“**
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

ZVEZDANKO

KIS ZA ULAGANJE

kumerc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd.
Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri trvdki Na debelo!
JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9
tovarna za izdelovanje dezernih vin in sirupov. 1501

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tisk: Mariborska tiskarna d. d., predstavnik: Stanek Detela v Mariboru.

**RADI ODDAJE TRGOVINE SPLOŠNA
ODPRODAJA**

ce.okupne zaloge po znižanih cenah!

Redka prilika za nakup raznega blaga:

PERILO, PLETENINA, DROBNINA, MODNO BLAGO,
GALANTERIJA, SREBRNINA, PARFUMERIJA ETC.

Prodaja OSTANKOV raznih čipk, trakov, borb etc.
**SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 23**